

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1014535/1

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי — אב"ד, הרב דוד גרוזמן, הרב אברהם דב זרביב

התובעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד דורית ענבר סברדליק)

נגד

הנתבע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד מיקי חשמונאי)

כתובה – בגידת בעל בשל העדר יחסי אישות

פסק דין

בפנינו תביעת כתובה של האישה. הצדדים התגרשו ביום כ"א בכסלו תשע"ו (3.12.15).

הכתובה בסך כולל של 500,000 ש"ח. שני הצדדים קיבלו בקניין פסיקת הכתובה על פי שיקול דעת בית הדין, כפי שיתואר להלן.

נזכיר, בהחלטת בית הדין מיום ה' באב תשע"ו (9.8.16) נקבע:

בהמשך לאמור בסיומה של החלטת בית הדין מיום כ"ב בסיון תשע"ו (28.6.16) ולאור ביטול זימון של שתי העדות, תם פרק הראיות, והגיע עת הסיכומים.

הצדדים ימציאו בתוך עשרה ימים (ימי הפגרה במניין הימים) מתווה מוסכם הנוח להם להגשת סיכומי הצדדים טרם הכרעה.

ובהחלטה מיום כ"ה באב תשע"ו (29.8.16) נאמר:

לאור העובדה שלא הוגש מתווה מוסכם, התובעת תגיש סיכומיה בתוך 21 יום מהיום, והנתבע בתוך 21 יום נוספים.

ואכן הוגשו סיכומי שני הצדדים.

סיכומי התובעת

ואלו תמצית טענות התובעת כאמור בסיכומיה והנוגעות לעניין:

א. הצדדים נשאו בשנת 2005 ולהם בת משותפת.

ב. בשנים האחרונות התובעת ספגה יחס בוטה ומעליב מהנתבע.

ג. שנתיים או שלוש טרם ההליכים התברר כי הנתבע מקיים קשר זוגי עם [ר].

ד. הנתבע רצה לשקם את הנישואין והתנצל על בגידתו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ה. האישה מחלה וניסתה לשקם. היו ביעוץ זוגי אצל היועצת [נ].

ו. הנתבע התחייב לסיים את הקשר עם אותה אישה זרה.

ז. במהלך חקירת הגב' [ר] התברר כי הנתבע ניהל עמה קשר אישי כבר בשנת 2011.

ח. הנתבע לא הסכים להגדיל את המשפחה.

ט. בראשית חודש יוני 2014 האישה שכרה חוקר פרטי, והתברר כי הנתבע ממשיך בקשר עם אותה אישה זרה.

י. במקביל הודיע הנתבע לתובעת כי הוא רוצה להיפרד ממנה.

יא. לאור הבגידה ולאחר שהנתבע הודיע כי הוא עוזב את הבית, תבעה האישה גירושין.

יב. הנתבע מנע את הגירושין במשך כשנה.

יג. תובעת כתובתה ותוספת כתובתה ופיצוי.

יד. מצרפת נימוקים הלכתיים לתביעתה.

סיכומי הנתבע

ואלו תמצית טענות הנתבע בסיכומיו והנוגעות לעניין:

א. הצדדים נישאו ביום כ"ו אדר ב' תשס"ה (6.4.2005).

ב. בעת הנישואין האישה השתכרה כ־700 ש"ח נטו לחודש והבעל כ־10,000 ש"ח ברוטו.

ג. מיד לאחר החתונה התעוררו קשיים ביחסי האישות, משום שהאישה סירבה לקיים עם הבעל יחסי אישות. האישה אף לא שיתפה פעולה בטיפול.

ד. מעת הריונה של האישה ועד הפירוד, במשך כשבע שנים, האישה סירבה לקיום יחסי אישות עם הבעל, מלבד שתי פעמים.

ה. אף בטיפול של שנת 2012, סירבה האישה לשתף פעולה עם המטפלת.

ו. מעבר לכך האישה אף לא הפגינה כל חיבה כלפי הבעל.

ז. הבעל אף עשה את עבודות הבית וניקיונות, כולל הכנת ארוחות בסופי שבוע וטיפול בילדה.

ח. עד לחתונה, הצדדים חיו מהחשבון המשותף והאישה השתמשה בחשבונה הפרטי לשימושה האישי. מהחתונה האישה הייתה פזרנית בחשבון המשותף שניהלו וצברה חובות גדולים שהבעל כיסה.

ט. בחודש פברואר 2014 הבעל הודיע לאישה כי לא יוכלו להמשיך לחיות כך, והם פנו לפסיכולוג ילדים ללמוד כיצד לבשר לקטינה על הפירוד.

י. הצדדים לא צברו זכויות ולכן האישה הקפיאה את התביעה הרכושית בבית המשפט.

יא. הבעל הסכים לבדיקת פוליגרף לבירור העובדות והאישה סירבה.

יב. ישנה הקלטה בה האישה מודה שלא קיימו יחסי אישות.

יג. האישה העמידה שלוש גרסאות שונות, כמפורט שם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יד. הקשר עם [ר'] היה בהתאם לגרסת הבעל האמורה מפיו בדיונים.
טו. לאחר וידוי הבעל על הקשר שלו, האישה מחלה ואף בקשה להרחיב את המשפחה.
טז. האישה העדיפה כי המטפלת לא תעיד, משום שחשבה שכך עדיף לה.
יז. חידוש הקשר עם הגב' [ר'] החל לאחר הפירוד.
יח. מציין מקורות בפן המשפטי – הלכתי.
עד כאן מתוך סיכומי שני הצדדים.

השתלשלות העניינים בתיק

טרם מתן החלטה, נפרט את השתלשלות העניינים בתיק, מתוך ציטוטים מהחלטות קודמות שנתנו.

ראשית נצטט מתוך החלטת בית הדין מיום ד' בסיון תשע"ה (22.5.15) (בתיק הגירושין):

בפנינו תביעת גירושין של האישה.

הבעל מסכים להתגרש, אך מבקש לסיים קודם לכך את ההליך בבית המשפט.

הצדדים נשואים עשר שנים, פרודים כשנה. להם ילדה אחת, בגיל 7. בבית המשפט ישנה תביעת מזונות אישה וילדה וכן לשמירת זכויות, אין דירה לצדדים.

האישה מפרטת תביעתה: הבעל בוגד כבר תקופה ארוכה, שמה של בת זוגו – [ר'], דורשת את הכתובה. בשנת 2012 גיליתי שהוא בוגד, הוא ביקש להישאר ומחלתי אז, אך הלכנו לייעוץ. לפני כשנה הוא החליט לעזוב את הבית והבנתי שזה קשור לאישה זו. חוקר פרטי הביא ממצאיו, ואכן זו אותה אישה.

הבעל מגיב: תחילת הקשר שלנו הייתה בעייתית, הלכנו לטיפול בתחום האינטימי. האישה הפסיקה את הטיפול. במשך שבע שנים לאחר שהאישה נכנסה להיריון, קיימנו יחסי אישות רק פעמיים. וגם אז, משום קנאה של האישה. נשארתי בבית רק בגלל הילדה. האישה תובעת ממני מוניטין. אני מהנדס אזרחי, שכרי לחודש 15,500 ש"ח.

טוענת באת כוח האישה: הכתובה בסך כולל של 500,000 ש"ח.

הכתובה הוצגה לעיני בית הדין.

מוסיפה באת כוח האישה: יש לנו הוכחות על אודות בגידת הבעל. יש גם תמלול שיחות.

בית הדין מציין כי הבעל לא הכחיש טענה זו כך שאין צורך בהוכחות.

באת כוח האישה ממשיכה: הבעל מרוויח יותר, הוא מרוויח 16,800 ש"ח וכן מקבל רכב ממקום עבודתו. האישה עומדת על תביעת כל כתובתה. נוהל משא ומתן. כל שכרו של הבעל הופקד עד היום לחשבון המשותף, נוהל משא ומתן רק לכתובה. יש הסדרי ראייה טובים.

מגיבה באת כוח הבעל: הזוגיות הייתה בעייתית מהתחלה, הטיפולים הופסקו ביוזמת האישה, הבעל ביקש אישה ליחסי אישות, פירוק הנישואין

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לא נעשה בגלל רומן של הבעל עם אחרת, האישה התקרבה לבעל רק כדי ללדת ילד. אח"כ שש שנים לא היו יחסי אישות, אף שהוא התחנן. זה רלוונטי אף לכתובה.

עד כאן עיקרי טענות הצדדים ההדדיות.

ובכן, בית הדין מתרשם שלפניו שני אנשים בוגרים והוגנים, אשר לאור נסיבות כאלו ואחרות החליטו לסיים את קשר הנישואין ביניהם. נקודת המחלוקת העיקרית היא שאלת הכתובה, אשר לאור טענות הצדדים, בית הדין צריך לדון בכובד ראש בסוגיה זו בנסיבות הנטענות.

בית הדין מפנה את הצדדים לניהול משא ומתן בתוך 30 יום לסיום המחלוקת הנוגעות לגירושין. יש לדווח בתוך התקופה על אודות ההבנות וההסכם שהושג.

בית הדין, בהכירו את באות כוח שני הצדדים, משוכנע כי המשימה אפשרית בהחלט!

אם לא יושג הסכם, הצדדים רשאים להגיש בקשה לקיום דיון גישור, ובית הדין ישקול הבקשה לגופה.

כן נצטט מתוך החלטת בית הדין מיום י"ט בכסלו תשע"ו (1.12.15) (בתיק הגירושין):

כיום, טוענת באת כוח האישה: שנה וחצי הם לא חיים יחד, הבעל בוגד עם אחרת, האישה תובעת כתובה.

הכתובה בסך כולל של 500,000 ש"ח, הוצגה לבית הדין.

ממשיכה וטוענת באת כוח האישה: אתמול היה דיון בבית המשפט והודענו כי אנו תולים יהבנו בבית הדין, התביעה לאיזון זכויות הוקפאה. מבחינתנו אנו תובעים כתובה ולא איזון זכויות, אם לא תיפסק כתובה, שמורה לנו הזכות לתבוע בבית המשפט. היו לנו הצעות לסיום. נבקש שהם יתגרשו עתה והכתובה תידון לאחר הגט. הבעל לא יכול להחזיק בה כבת ערוכה ולא לשחרר אותה בעוד הוא בוגד.

מגיב הבעל: אני מוחזק בן ערוכה, היא עושה תרגילים ומנסה לסחוט כספים, ניסיתי לגרש ולא הצלחתי, היא ניסתה לסחוט, יש רק חובות. היא איימה שתגיש תביעת נזיקין על סירובי לגרש. מאז הנישואין קיימנו יחסי אישות פעמיים, נדחפתי לבגידה שלא מרצוני, סיכמנו שאעזוב את הבית.

מגיבה באת כוח הבעל: לבעל לא הייתה אף פעם אישה, הוא חי שנים כבעל שפרנס וטיפל בילדה בלא יחסי אישות. הוא נשבר והוא רוצה אישה. הוא נשבר והוא לא מכחיש, לאחר כמה שנות נישואין, הוא הכיר אישה. היא ידעה מזה והם המשיכו את הנישואין. בבית המשפט היא לא מבקשת לחלק רכוש כי אין מה, רק חובות. היא לא מוכנה לשלם. נשחרר בשמחה, אך עליה לשחרר את הבעל. האישה מאיימת בהגשת תביעת נזיקין.

עד כאן תמצית עיקרי טענות הצדדים ההדדיות.

בשלב זה בית הדין הציע כי הצדדים יתגרשו עתה, כאשר הכתובה תידון ותוכרע לאחר הגט.

שני הצדדים ובאות כוחם הסכימו לכך, ושני הצדדים קבלו בקניין פסיקת כתובה על פי שיקול דעת בית הדין.

ובכן, בית הדין מאשר את הסכמת הצדדים להתגרש.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יש לפתוח תיק לסידור גט.

כבקשת שני הצדדים, כבר עתה ייקבע דיון להוכחות בתביעת הכתובה. הכתובה תידון לאחר הגט.

בכל מקרה, בית הדין רושם לפניו את הצהרת באת כוח האישה כי ככל שתיפסק כתובה היא לא תתבע איזון זכויות כספיות בבית המשפט, ולפחות בגובה הכתובה שתיפסק, וזאת לאור הפסיקה המקובלת בבתי הדין כי לא ניתן לגבות כתובה יחד עם קבלת זכויותיו הכספיות של הבעל, כפי הצהרת באת כוח האישה בדיון.

ועוד נצטט מתוך החלטת בית הדין מיום י"ח באדר ב' תשע"ו (28.3.16) מה שנוגע לעצם התביעה:

חקירת התובעת

באת כוח הנתבע מבקשת לחקור ראשונה.

חוקרת באת כוח הנתבע את התובעת, ואלו תשובותיה: הגשתי תביעת גירושין, בעלי בגד בי לאורך הרבה שנים. הוא הכיר את הבחורה [ר'] משנת 2008. במועד מסוים בשנת 2012, גלשתי במחשב הביתי, הוא שכח את המייל פתוח וראיתי התכתבויות שלו ושלה. תוכן ההודעות שלו ושלה לא הותירו מקום לספק בדבר מהות הקשר ביניהם. התעמתי עמו על זה והוא הודה שהוא מקיים עמה רומן, הוא סיפר שהיא פקידת ערב במקום עבודתו הקודם וכך הכירו. הוא סיפר שהיא התעקשה לקשר אתו והוא נשבר, הוא סיפר שבא לביתה ב[...]. אימא שלו ראתה והתרצה שתספר לי. עמדתי בצומת דרכים האם למחול או לפרק, כאב לי ולא רציתי לפרק, זה היה בשנת 2012. הוא הודה בפניי שהרומן נמשך כבר כשנה דהיינו מ' 2011. הלכתי על שלום בית ושיקום, לכן בחרתי ללכת למטפלת זוגית. היינו בטיפול אצל [נ'], בפעם הראשונה אולי לא היינו נשואים. לא הסתדרנו, היו קשיים. הבעל כועס ועצבני מאוד. הבעל התנכר לי כי קיים זוגיות עם אחרת, הוא התייחס אלי רק כרחם להשכרה לבת שהולדתי. הנישואין היו לא פשוטים. נישאנו בשנת 2005. הילדה נולדה בשנת 2008, לפני הלידה היינו כבר אצל מטפלת אחת. אצל [ר'] היינו בשנת 2003 או 2004, הבעל הציע לי נישואין למרות הקשיים. אהבתי אותו. הגב' [ר'] לא מומחית למיניות. אני לא מסכימה שהיא תבוא להעיד. גב' [ש] תתמקד בבגידה. הטיפול אצל גב' [ר'] נפסק כי החלטנו שאין צורך ונישאנו. כשהחלטנו להינשא לא היה סבל אף שהיה איש קשה, אם הייתי סובלת לא הייתי נישאת. לא סירבתי לקיים יחסי אישות. לאחר שנולדה הילדה, לא זוכרת כמה פעמים קיימנו יחסי אישות. בטוח לא פעמיים. לא פעם בשנה. הוא לא אמר לי שאי קיום יחסים יפרק את הנישואין. אני אישה טובה כאשת איש. עשיתי הכול גם עבורו. מפרטת מה הבעל אהב לאכול. לא מאמינה שיבואו אנשים להעיד שלא עשיתי זאת. לאחר שגיליתי מהבגידה היו לי ימים קשים, לא הלכתי לעבודה למחרת, הייתי עסוקה בחשבונות נפש, והחלטתי לבחור בשלום בית, ומחלתי לו. הוא אמר לי שהוא רוצה להפסיק אתה את הקשר, בקשתי להקשיב לשיחה שהוא אומר לה שהוא יסיים את הקשר ביניהם, אך הוא סירב שאשמע את השיחה. אז הלכנו ליועצת [ש'], ודנו על הבגידה, הוא התחייב שיפסיק את הרומן, אך הוא לא הפסיק. נוצר ריחוק בינינו, הוא התנכר אלי. הריחוק לא היה בגלל שסירבתי לקיים יחסי אישות. אני לא מאמינה למכשיר הפוליקרף, הוא לא נוצר למי שדובר אמת. הוא שיקר אותי עשר שנים, רציתי יותר מילדה אחת, הוא מנע ממני להוליד יותר. אני כבר בת 40, הוא התעקש על

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אמצעי מניעה. לא הסכמתי לכך ולא השתמשתי אף פעם בכך. הוא רצה שאקח גולות, אך לא לקחתי כי אני מעשנת. השתמשנו באמצעי הגנה נוספים. גב' [ר'] לא הכירה אותנו בעת הבגידה. רק לפני שנישאנו. זה היה שלוש שנים לאחר שהיינו יחד. אני לא מתנגדת אך זה מיותר. הוא איים בעבר שיעזוב את הבית. זה היה אחר הבגידה הראשונה בשנת 2012. הוא אמר שהוא לא אוהב אותי. דברתי עם [נ'] והקלטתי. אני לא מוותרת על החיסיון. עזיבתו את הבית הייתה שוק גדול בשבילי, זה הפתיע אותי שהוא עוזב. יום קודם היינו בטיול עם חברים והיה יום כיף יחד, לא צפיתי זאת. הוא נשאר בבית עוד תקופה אחרי הודעתו כי רצינו להכין את הילדה. הלכנו לפסיכולוגית ילדים שבועיים לאחר הודעתו. מספר ימים לאחר שהודענו לילדה, הוא עזב. בכיתי והתחננתי שלא יפרק את הבית, והוא אמר שהוא לא אוהב אותי ואני לא יכולה להכריח אותו להישאר. והבנתי שהוא הולך לאהובתו. עשיתי הכול לשמר על נישואין, עשיתי הכול בבית, כולל ארוחות משפחתיות עם משפחתו שלא סבלו אותי, אף על פי שלא יכולתי לסבול אותו אחרי הבגידה. ביקשתי ממנו ללכת לבית מלון אך הוא הודיע שהוא עוזב את הבית.

באת כוח הנתבע מצהירה כי סיימה חקירתה.

בדיקות הפוליגרף שביצע הבעל

בשלב זה מבקשת באת כוח הנתבע להסתמך על בדיקות הפוליגרף שביצע הבעל וזימון המטפלות הזוגיות. ומוסיפה: הבעל מאמין בבדיקות אלו, הבעל ביצע בדיקות פוליגרף, ויש לו תוצאות.

ובכן, כאשר להעדת המטפלות הזוגיות – ראה האמור לעיל. כאשר לבדיקת הפוליגרף – בית הדין אינו מאשר בדרך כלל בדיקות פוליגרף שלא בהסכמה, כאשר רק בהסכמה בית הדין יכול להסתמך עליהן בפן ההלכתי. בנוסף, בית הדין אינו רואה משמעות ראייתית בבדיקת פוליגרף שמבצע צד כזה או אחר באופן חד צדדי, ולמותר לציין הנימוק לכך, שהרי אין לדבר סוף, וכל אחד יוכל לבחור בדרך זו את הבדיקה ותוצאותיה הנוחות לו.

מתווה להמשך ההליך:

ייקבע דיון הוכחות נוסף.

בדיון הבא, תהיה רשאית באת כוח התובעת לחקור את הנתבע.

בנוסף, לאור האמור לעיל, העדה שלא הופיעה לדיון היום תוזמן לדיון הבא בצו הבאה, עם שחרור בהפקדת מזומן בסך 700 ש"ח לשם הבטחת הופעתה.

אם מי מהצדדים יחפוץ בהעדת עדים מעבר לאלו שלא אושרה עדותם, יהיה רשאי לפנות לבית הדין בבקשה מתאימה שבה יציין את מהות העדות הנדרשת וייחוס העד לצדדים.

כן נביא ציטוטים מתוך האמור בהחלטת בית הדין מיום כ"ב בסיון תשע"ו (28.6.16):

כיום, טוענת באת כוח האישה כי האישה תוותר על התביעה לאיזון זכויות במקרה של פסיקת כתובה.

טוענת באת כוח הנתבע כי הם יתבעו איזון כי יש חובות.

העדה [ר'] הופיעה בבית הדין. העדה השנייה שזומנה בהחלטה מיום 4.5.16, היועצת הגב' [ר'], לא הופיעה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הוכנסה לעדות הגב' [ר'] ואלו תשובותיה לחקירת באת כוח התובעת: אני בגיל 29, עבדתי עם הנתבע בחברת [...] בשנת 2008, אני מכירה את הנתבע משנת 2008. זו אני בתמונת של דו"ח החוקר. אני זו שמתנשקת אתו שם. ידעתי אז שהוא נשוי ופרוד. הוא סיפר שסוכם עם אשתו שהם יצאו עם אנשים אחרים. היא הייתה אשתו על הנייר והוא עזב את הבית. אכן הדו"ח מאפריל 14, אכן אנו בתמונה שם, אני די בטוחה שהוא עזב בתחילת אפריל. לא זוכרת תאריכים מדויקים. הוא הודיע מראש לאישה שהוא עוזב את הבית. לא זוכרת מתי פעם ראשונה נפגשנו, ייתכן שהמפגש המתועד היה המפגש הראשון. היה קשר אינטראקציה קודם, היה קשר נפשי-חברי עוד קודם, שהתפתח למפגשים אינטימיים. הקשר הנפשי האינטימי החל לפני כמה שנים. בערך בשנת 2011 היה בינינו כבר קשר. היו שיחות טלפון, חברות וקשר נפשי. התחלנו להיפגש בשנת 2011 לקשר אינטימי. הנתבע ביקר אצלי בביתי. זה היה בשנת 2011. אימא שלי לא הסכימה שגבר נשוי יבוא אלי.

ומוסיפה העדה ומשיבה: הנתבע לא מעשן סמים בנוכחותי. ידוע לי שהוא עישן כשהוא טס לחו"ל, אך לא בבית שלנו. לעדות האחרונה לא הופעתי כי לא הגיע לידי כל מסמך. ידעתי שיש דיון כמה ימים קודם, הייתי מלווה לחתונה. זה לא הגיע בזמן, וכן לא נמסר לי ביד. ציירתי את הנתבע ואותי. לא רלוונטי תמונות עירום. זה קרה לאחר שהוא עזב את הבית. קבלתי תמונות עירום של הנתבע, תמונה או שתיים. קבלתי אף תמונה של הנתבע מעשן סמים מסוג גראס. זה קרה בטיול מאמשטרדם. בבית לא ראיתי שהנתבע מכין סמים.

טוענת באת כוח התובעת: העדה מודה שהקשר הרומנטי החל בשנת 2011.

באת כוח הנתבע חוקרת את העדה, ואלו תגובותיה: ראיתי את דו"ח החקירה. הצילום שלי היה לאחר עזיבתו את הבית, הלכנו לקנות לו מתנה ליום הולדת. היה קשר אינטימי משנת 2011 כולל מפגשים. הקשר לא המשיך ברצף, הוא נפסק בשנת 2011 כי האישה גילתה את הקשר. הנתבע הסביר לי כי הוא מתנתק ממני כדי להציל את נישואיו. שיתפנו בחיים הפרטיים בעת הקשר, סיפרתי לו על מערכת יחסים שלי שנגמרה והוא סיפר על המערכת הנישואין שלו. שיתף אותי בבדידות שלו ותסכולים שלו מול אשתו, ללא מילה טובה.

מגיבה לשאלות בית הדין: גם כשנפסק הקשר, היה עדיין קשר. היה לנו קשר נפשי חזק, הרמתי אליו כמה טלפונים באמצע לראות שבכל בסדר אתו. אז כבר לא עבדנו באותו מקום. הקשר חודש רק כשהוא החליט לעזוב את הקשר עם אשתו. בעת הנתק היו לנו רק כמה שיחות בודדות, לא היה מפגש. בשנת 2014 הוא התקשר, סיפר לי שהוא רוצה לעזוב את הבית ושהוא יידע את האישה שכל אחד יוכל להיפגש עם אחרת. הוא ידע שאני פנויה, הוא שאל אותי.

ממשיכה באת כוח הנתבע וחוקרת את העדה, ואלו תשובותיה: הוא סיפר לי שהתובעת מסרבת לקיים יחסי מין מאז שהרתה. היה לי קשה להאמין. זה היה מדובר על שנים. הוא הוכיח לי זאת על ידי הקלטת שיחה עם התובעת שבה היא הודתה שמאז הלידה של הבת לא קיימו יחסים. ההקלטה אצלי.

מבקשת באת כוח הנתבע להשמיע את ההקלטה.

באת כוח התובעת מתנגדת להשמיע דרך העדה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מוסיפה ומשיבה העדה: אני לא עישנתי סמים ואף בבית מעולם לא עישנו. למעט מקרה אחד בחו"ל, הוא לא עישן. לא סיפר לי שבית שלו הם עשנו סמים.

חקירת הנתבע

חוקרת באת כוח התובעת את הנתבע, ואלו תשובותיו לה: הקשר האינטימי החל בשנת 2011, הקשר כלל טלפונים של כמה שבועות שאז רק דיברנו, ולאחר מכן כמה מפגשים אצלה בבית. כולל קשר מיני. זה קרה פעם אחת, היא הזמינה אותי לקפה ומעדתי. זה היה פעם ראשונה, לאחר מכן עוד שישה מפגשים, בבית של הוריה, זה היה בבקרים כשהוריה לא היו. הקשר היה כמה חודשים, אולי ארבעה חודשים, יחסי אישות היו בערך חמש פעמים. אני לא סגור על המספר הזה, אך בטוח שהיו פחות מ עשרה מפגשים מיניים. אז האישה תפסה אותי. זה היה יום ששי. כתבתי ל[ר'] מייל, הלכתי לנוח, והשארתי את המחשב פתוח, ואז האישה ראתה, וסיפרתי לה הכול והתנצלתי. ניסינו תמיד לסיים וכל פעם טיפול. לא רציתי לפגוע באישה. בקשתי סליחה ובקשתי לאחות. רציתי לשקם בגלל הבת המשותפת. בשיחות אצל היועצת [ש'] דברנו על הבעיות הזוגיות, בעיקר על העדר יחסי אישות, ואף על הבגידה. הכרזנו על העזיבה בפברואר 2014, אז חיפשתי דירה והלכנו לפסיכולוגית ילדים לדעת איך לספר לילדה, את הבית עזבתי בתחילת אפריל 2014. זה היה ביום 1.4.14, מאז חוזה השכירות שלי. מה שכתוב בכתב ההגנה שבסוף אפריל עזבתי, אכן ישנתי בבית בתחילת אפריל. התמונות בדו"ח חוקר מיום הולדת שלי, שבוע קודם התקשרתי לה והודעתי לה שאני עוזב את הבית. מאז לידת הבת בשנת 2008 לא קוימו כל יחסי אישות עם אשתי. זו כתובתי, כתוב שם סך 500,000 ש"ח וחשבתי שחיי יהיו מאושרים.

ומוסיף ומשיב: אני עובד בחברת [...] כיום. אני מרוויח 15,500 ש"ח נטו. מהנדס.

האישה משיבה לשאלת בית הדין: אני עובדת בחברת תרופות, שכרי הוא 6,700 ש"ח.

השמעת קלטת

מבקשת באת כוח הנתבע להשמיע קלטת. טענת כי רק לאחרונה נודע להם מהקלטת שהיה אצל בת זוגתו.

טוענת באת כוח התובעת: אי אפשר להתייחס לראיה שמוגשת במהלך הדיון, לא בדקתי אותה.

בית הדין אישר את שמיעת הקלטת. אולם איכות השמעת הקלטה לא היה טובה.

הנתבע רשאי להציג תמליל מקצועי.

אי קיום יחסי אישות

הנתבע מוסיף: האישה לא קיימה עמי יחסים, רק פעמיים במשך שמונה שנים.

התובעת מגיבה ומוסיפה: הוא זה שהתנכר אלי, הוא השפיל אותי. הוא מנע ממני ילדים, הוא לא רצה יחסי אישות. הוא הסכים לקיים יחסים רק באמצעי מניעה. היו יחסי אישות בתדירות חודשית.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עד כאן תמצית עיקרי הטענות והדיון הנוכחי.

ובכן, למעשה עולה כי בעת תקופת חי הנישואין, הנתבע קיים קשר אישי, כולל יחסי אישות, עם העדה. אמנם ייתכן שבשלב מסוים הקשר נפסק, אך חודש לבסוף, בעת הפירוד או קודם לו. בשלב ההפסקה, היה קשר טלפוני. לטענת העדה, היה זה קשר קל וביזומתה. לא יהיה ניתן לשלול את האפשרות כי קשר זה ש"נשף בערפו" של הבעל, ריחק אותו לבסוף מאשתו. ברם, לבעל טענה קשה באשר להעדר יחסי אישות מצד אשתו במשך כמה שנים. האישה מכחישה, טוענת שהכול היה בסדר, אף שטוענת שהבעל הוא זה שלא הסכים לקיים יחסי אישות ללא אמצעי מניעה. נראה שלא יהיה ניתן לברר עובדה זו לאשורה באופן מוחלט, ללא הצעה לבדיקת הצדדים במכונת אמת, ככל שהצדדים יסכימו לכך. אף הבדיקה, אם תבוצע, לא עליה תקום ותיפול כל ההחלטה, אך בהחלט תהינה לתוצאות הבדיקה השפעה מסוימת על החלטה זו.

ייקבע דיון אחרון להוכחות, אליו יוזמנו לעדות היועצות הגב' [נ'] והגב' [ר']. הצדדים ימציאו פרטי כתובת מדויקת של שתיהן. העדה הגב' [ר'] תוזמן בהתראה לצו הבאה, בשל אי הופעתה לדיון היום. בית הדין יבחן עם העדות את שתי הסוגיות העיקריות הנ"ל: העדר יחסי אישות שייתכן שהעיבו על חיי הנישואין והשפעת בגידת הבעל על המערכת הזוגית.

בית הדין שואף כי לאחר הדיון הבא יתבקשו סיכומים לקראת הכרעה.

למעשה הוחלט על ידי בית הדין כי היועצות לא יוזמנו לדיון, ובהחלטת בית הדין מיום ה' באב תשע"ו (9.8.16) נקבע כי:

בהמשך לאמור בסיומה של החלטת בית הדין מיום כ"ב בסיוון תשע"ו (28.6.16) ולאור ביטול זימון של שתי העדות, תם פרק הראיות, והגיע עת הסיכומים.

הצדדים ימציאו בתוך עשרה ימים (ימי הפגרה במניין הימים) מתווה מוסכם הנוח להם להגשת סיכומי הצדדים טרם הכרעה.

ובהחלטת בית הדין מיום כ"ה באב תשע"ו (29.8.16) נאמר:

לאור העובדה שלא הוגש מתווה מוסכם, התובעת תגיש סיכומיה בתוך 21 יום מהיום, והנתבע בתוך 21 יום נוספים.

ואכן הוגשו סיכומי הצדדים, והגענו לעת ההכרעה.

דיון והכרעה

כאמור לעיל, הכתובה בסך כולל של 500,000 ש"ח, ברם, שני הצדדים קבלו בקניין פסיקת כתובה על פי שיקול דעת בית הדין.

למעשה, עיקרי טענות הצדדים מסתכמים בכך: הבעל בגד באשתו טרם הגט, מודה בכך, אך טוען שהיה זה רק לאחר הפירוד. לעומת זאת, לבעל טענות קשות על אודות אי קיום יחסי אישות מצד אשתו, והאישה מכחישה זאת באופן קוטבי, כמתואר לעיל.

נושאים אלו יכלו להתברר עד גבול מסוים אם היינו שומעים את עדותן של המטפלות הזוגיות של הצדדים, אולם בשל העובדה כי בית הדין כיבד את בקשתם לאי הופעה, לא נוכל להסתמך על כך לשם בירור יסודי, ונסתפק בממצאים שעלו במהלך הדיונים ועל החומר שבתיק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כאמור, בדיון הראשון בתביעת הגירושין, טענה התובעת (מתוך החלטת בית הדין מיום ד' בסיוון תשע"ה – 22.5.15):

הבעל בוגד כבר תקופה ארוכה, שמה של בת זוגו [ר'], דורשת את הכתובה. בשנת 2013 גיליתי שהוא בוגד, הוא ביקש להישאר ומחלתי אז, אך הלכנו ליעוץ. לפני כשנה הוא החליט לעזוב את הבית והבנתי שזה קשור לאישה זו. חוקר פרטי הביא ממצאיו, ואכן זו אותה אישה.

ואכן, הנתבע לא הכחיש את הקשר שלו עם הנטענת, אך טען לעומתה:

תחילת הקשר שלנו הייתה בעייתית, הלכנו לטיפול בתחום האינטימי. האישה הפסיקה את הטיפול. במשך שבע שנים לאחר שהאישה נכנסה להיריון, קיימנו יחסי אישות רק פעמיים. וגם אז, משום קנאה של האישה. נשארתי בבית רק בגלל הילדה. האישה תובעת ממני מוניטין. אני מהנדס אזרחי, שכרי לחודש 15,500 ש"ח.

וראו אף טענת הבעל האמורה במסגרת החלטת בית הדין מיום כ"ט בכסלו תשע"ו (11.12.15) באשר לנסיבות הבגידה מבחינתו:

מאז הנישואין קיימנו יחסי אישות פעמיים, נדחפתי לבגידה שלא מרצוני, סיכמנו שאעזוב את הבית.

וראו תגובת האישה לכך מתוך חקירתה וכאמור בהחלטת בית הדין מיום י"ח באדר ב' תשע"ו (28.3.16):

לא סירבתי לקיים יחסי אישות. לאחר שנולדה הילדה, לא זוכרת כמה פעמים קיימנו יחסי אישות. בטוח לא פעמיים. לא פעם בשנה. הוא לא אמר לי שאי קיום יחסים יפרק את הנישואין.

וראו אף הצהרת התובעת בדיון מיום כ"ב בסיוון תשע"ו (28.6.16) באשר לכך:

הוא זה שהתנכר אלי, הוא השפיל אותי. הוא מנע ממני ילדים, הוא לא רצה יחסי אישות. הוא הסכים לקיים יחסים רק באמצעי מניעה. היו יחסי אישות בתדירות חודשית.

למעשה, מתגובות אלו נוצר רושם שאכן היה איזה קושי או ריחוק בין הצדדים בתחום יחסי האישות, אף שלא ניתן עדיין "לשים את האצבע" על המניע לכך.

ועוד מטענות באת כוח הנתבע בדיון הנ"ל:

מגיבה באת כוח הבעל: לבעל לא הייתה אף פעם אישה, הוא חי שנים כבעל שפרנס וטיפל בילדה בלא יחסי אישות. הוא נשבר והוא רוצה אישה. הוא נשבר והוא לא מכחיש, לאחר כמה שנות נישואין, והוא הכיר אישה. היא ידעה מזה והם המשיכו את הנישואין.

כן ראו טענות התובעת כפי שתיארה בחקירתה, וכאמור בהחלטת בית הדין מיום י"ח באדר ב' תשע"ו (28.3.16):

בעלי בגד בי לאורך הרבה שנים. הוא הכיר את הבחורה [ר'] משנת 2008, במועד מסוים בשנת 2012, גלשתי במחשב הביתי, הוא שכח את המייל פתוח וראיתי התכתבויות שלו ושלה. תוכן ההודעות שלו ושלה לא הותרו מקום לספק בדבר מהות הקשר ביניהם. התעמתי עמו על זה והוא הודה שהוא מקיים עמה רומן, הוא סיפר שהיא פקידת ערב במקום עבודתו הקודם וכך הכירו, הוא סיפר שהיא התעקשה לקשר אתו והוא נשבר, הוא סיפר

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שבא לביתה ב[...]. אימא שלו ראתה והתרצה שתספר לי. עמדתי בצומת דרכים האם למחול או לפרק, כאב לי ולא רציתי לפרק, זה היה בשנת 2012. הוא הודה בפניי שהרומן נמשך כבר כשנה דהיינו מ־2011. הלכתי על שלום בית ושיקום, לכן בחרתי ללכת למטפלת זוגית. היינו בטיפול אצל [נ'], בפעם הראשונה אולי לא היינו נשואים. לא הסתדרנו, היו קשיים. הבעל כועס ועצבני מאוד. הבעל התנכר לי כי קיים זוגיות עם אחרת, הוא התייחס אלי רק כרחם להשכרה לבת שהולדתי. הנישואין היו לא פשוטים. נישאנו בשנת 2005. הילדה נולדה בשנת 2008, לפני הלידה היינו כבר אצל מטפלת אחת. אצל [ר'] היינו בשנת 2003 או 2004, הבעל הציע לי נישואין למרות הקשיים. אהבתי אותו. הגב' [ר'] לא מומחית למיניות. אני לא מסכימה שהיא תבוא להעיד. גב' [ש'] תתמקד בבגידה. הטיפול אצל גב' [ר'] נפסק כי החלטנו שאין צורך ונישאנו. כשהחלטנו להינשא לא היה סבל אף שהיה איש קשה, אם הייתי סובלת לא הייתי נישאת. לא סירבתי לקיים יחסי אישות. לאחר שנולדה הילדה, לא זוכרת כמה פעמים קיימנו יחסי אישות. בטוח לא פעמיים. לא פעם בשנה. הוא לא אמר לי שאי קיום יחסים יפרק את הנישואין. אני אישה טובה כאשת איש. עשיתי הכול גם עבורו. מפרטת מה הבעל אהב לאכול. לא מאמינה שיבואו אנשים להעיד שלא עשיתי זאת. לאחר שגיליתי מהבגידה היו לי ימים קשים, לא הלכתי לעבודה למחרת, הייתי עסוקה בחשבונות נפש, והחלטתי לבחור בשלום בית. ומחלתי לו. הוא טען לי שהוא רוצה להפסיק אתה את הקשר, בקשתי להקשיב לשיחה שהוא אומר לה שהוא יסיים, אך הוא סירב שאשמע את השיחה. אז הלכנו ליועצת [ש'], ודנו על הבגידה, הוא התחייב שיפסיק את הרומן, אך הוא לא הפסיק. נוצר ריחוק אלי, הוא התנכר אלי. הריחוק לא היה כיוון שסירבתי לקיים יחסי אישות. אני לא מאמינה למכשיר הפוליגרף, הוא לא נוצר למי שדובר אמת. הוא שיקר אותי עשר שנים, רציתי יותר מילדה אחת, הוא מנע ממני להוליד יותר. אני כבר בת 40, הוא התעקש על אמצעי מניעה. לא הסכמתי לכך ולא השתמשתי אף פעם בכך. הוא רצה שאקח גלולות, אך לא לקחתי כי אני מעשנת. השתמשנו באמצעי הגנה נוספים. גב' [ר'] לא הכירה אותנו בעת הבגידה. רק לפני שנישאנו. זה היה שלוש שנים לאחר שהיינו יחד. אני לא מתנגדת אך זה מיותר. הוא איים בעבר שיעזוב את הבית. זה היה אחר הבגידה הראשונה בשנת 2012. הוא אמר שהוא לא אוהב אותי. דברתי עם [נ'] והקלטתי. אני לא מוותרת על החיסיון. עזיבתו את הבית הייתה שוק גדול בשבילי, זה הפתיע אותי שהוא עוזב, יום קודם היינו בטוול עם חברים והיה יום כיף יחד, לא צפיתי זאת. הוא נשאר בבית עוד תקופה אחרי הודעתו כי רצינו להכין את הילדה. הלכנו לפסיכולוגית ילדים שבועיים לאחר הודעתו. מספר ימים לאחר שהודענו לילדה, הוא עזב. בכיתי והתחננתי שלא יפרק את הבית, והוא אמר שהוא לא אוהב אותי ואני לא יכולה להכריח אותו להישאר. והבנתי שהוא הולך לאהובתו. עשיתי הכול לשמר על נישואין, עשיתי הכול בבית, כולל ארוחות משפחתיות עם משפחתו שלא סבלו אותי, אף על פי שלא יכולתי לסבול אותו אחרי הבגידה. ביקשתי ממנו ללכת לבית מלון אך הוא הודיע שהוא עוזב את הבית.

כך שמתואר בדבריה הקושי שסביב בגידות הבעל, ואף התייחסה בדבריה לטענות הנתבע באשר לאי קיום יחסי אישות, וראה עוד האמור להלן באשר לכך.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אי הסכמה לביצוע בדיקת פוליגרף

הנתבע ביקש כי התובעת תיבדק בפוליגרף באשר לטענתו לאי קיום יחסי אישות במשך שנים רבות, והתובעת התנגדה, וכמצוטט מתוך חקירתה, כאמור בהחלטת בית הדין מיום י"ח באדר ב' תשע"ו (28.3.16):

אני לא מאמינה למכשיר הפוליגרף, הוא לא נוצר למי שדובר אמת.

באשר לכך נאמר את הדברים הבאים: בדרך כלל, בנסיבות בהן קיים חשד או חשש כי הטענות נכונות, או במקרה של הכחשה גורפת, בית הדין מצפה כי הצדדים יסכימו לבדיקת העובדות באמצעות פוליגרף, ואם אחד מהם מתנגד ללא עילה סבירה, נוצר רושם כי יש לו מה להסתיר, וזהו אף הרושם שנוצר בנסיבות דנן שההכחשה היא גורפת והעילה להימנע מהבדיקה – אינה מתקבלת על הדעת.

ודברים דומים לכך כבר אמר בית הדין במסגרת החלטתו מיום כ"ב בסיוון תשע"ו (28.6.16)

:(

לבעל טענה קשה באשר להעדר יחסי אישות מצד אשתו במשך כמה שנים. האישה מכחישה, טוענת שהכול היה בסדר, אף שטוענת שהבעל הוא זה שלא הסכים לקיים יחסי אישות ללא אמצעי מניעה. נראה שלא יהיה ניתן לברר עובדה זו לאשורה באופן מוחלט, ללא הצעה לבדיקת הצדדים במכונת אמת, ככל שהצדדים יסכימו לכך. אף הבדיקה, אם תבוצע, לא עליה תקום וטיפול כל ההחלטה, אך בהחלט תהיינה לתוצאות הבדיקה השפעה מסוימת על החלטה זו.

התהוות הקשר שבין הנתבע לאישה זרה

באשר לקשר של הנתבע עם בת זוגו כיום, הגב' [ר']. נביא ציטוטים מתוך האמור בהחלטת בית הדין מיום כ"ב בסיוון תשע"ו (28.6.16):

הוכנסה לעדות הגב' [ר']. ואלו תשובותיה לחקירת באת כוח התובעת: אני בגיל 29, עבדתי עם הנתבע בחברת [...] בשנת 2008, אני מכירה את הנתבע משנת 2008. זו אני בתמונות של דו"ח החוקר. אני זו שמתנשקת אתו שם. ידעתי אז שהוא נשוי ופרוד. הוא סיפר שסוכם עם אשתו שהם יצאו עם אנשים אחרים. היא הייתה אשתו על הנייר והוא עזב את הבית. אכן הדו"ח מאפריל 14, אכן אנו בתמונה שם, אני די בטוחה שהוא עזב בתחילת אפריל. לא זוכרת תאריכים מדויקים. הוא הודיע מראש לאישה שהוא עוזב את הבית. לא זוכרת מתי פעם ראשונה נפגשנו, ייתכן שהמפגש המתועד היה המפגש הראשון. היה קשר אינטראקציה קודם, היה קשר נפשי-חברי עוד קודם שהתפתח למפגשים אינטימיים. הקשר הנפשי האינטימי החל לפני כמה שנים. בערך בשנת 2011 היה בינינו כבר קשר. היו שיחות טלפון, חברות וקשר נפשי. התחלנו להיפגש בשנת 2011 לקשר אינטימי. הנתבע ביקר אצלי בביתי. זה היה בשנת 2011. אימא שלי לא הסכימה שגבר נשוי יבוא אלי.

ומוסיפה העדה ומשיבה: הנתבע לא מעשן סמים בנוכחותי. ידוע לי שהוא עישן כשהוא טס לחו"ל, אך לא בבית שלנו. לעדות האחרונה לא הופעתי כי לא הגיע לידי כל מסמך. ידעתי שיש דיון כמה ימים קודם, הייתי מלווה לחתונה. זה לא הגיע בזמן, וכן לא נמסר לי ביד. ציירתי את הנתבע ואותי. לא רלוונטי תמונות עירום. זה קרה לאחר שהוא עזב את הבית. קבלתי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תמונות עירום של הנתבע, תמונה או שתיים. קבלתי אף תמונה של הנתבע מעשן סמים מסוג גראס. זה קרה בטיול מאמשטרדם. בבית לא ראיתי שהנתבע מכין סמים.

טוענת באת כוח התובעת: העדה מודה שהקשר הרומנטי החל בשנת 2011.

באת כוח הנתבע חוקרת את העדה, ואלו תגובותיה: ראיתי את דו"ח החקירה. הצילום שלי היה לאחר עזיבתו את הבית, הלכנו לקנות לו מתנה ליום הולדת. היה קשר אינטימי משנת 2011 כולל מפגשים. הקשר לא המשיך ברצף, הוא נפסק בשנת 2011 כי האישה גילתה את הקשר. הנתבע הסביר לי כי הוא מתנתק ממני כדי להציל את נישואיו. שיתפנו בחיים הפרטיים בעת הקשר, סיפרתי לו על מערכת יחסים שלי שנגמרה והוא סיפר על המערכת הנישואין שלו. שיתף אותי בבדידות שלו ותסכולים שלו מול אשתו, ללא מילה טובה.

מגיבה לשאלות בית הדין: גם כשנפסק הקשר, היה עדיין קשר. היה לנו קשר נפשי חזק, הרמתי אליו כמה טלפונים באמצע לראות שבכל בסדר אתו. אז כבר לא עבדנו באותו מקום. הקשר חודש רק כשהוא החליט לעזוב את הקשר עם אשתו. בעת הנתק היו לנו רק כמה שיחות בודדות, לא היה מפגש. בשנת 2014 הוא התקשר, סיפר לי שהוא רוצה לעזוב את הבית ושהוא יידע את האישה שכל אחד יוכל להיפגש עם אחרת. הוא ידע שאני פנויה, הוא שאל אותי.

ממשיכה באת כוח הנתבע וחוקרת את העדה, ואלו תשובותיה: הוא סיפר לי שהתובעת מסרבת לקיים יחסי מין מאז שהרתה. היה לי קשה להאמין. זה היה מדובר על שנים. הוא הוכיח לי זאת על ידי הקלטת שיחה עם התובעת שבה היא הודתה שמאז הלידה של הבת לא קיימו יחסים. ההקלטה אצלי.

עולים מתוך עדותה הפרטים הבאים:

א. היא מכירה את הנתבע משנת 2008.

ב. הקשר האישי החל בשנת 2011 וכפי תיאורה בעדותה: "היה קשר אינטימי משנת 2011 כולל מפגשים. הקשר לא המשיך ברצף, הוא נפסק בשנת 2011 כי האישה גילתה את הקשר". אף הנתבע בחקירתו הודה בקשר הנ"ל, כקשר אינטימי לכל דבר כולל יחסי אישות.

ג. גם כשנפסק הקשר אז, הקשר למעשה עוד המשיך בדרך זו או אחרת, וכפי תיאורה בעדותה: "גם כשנפסק הקשר, היה עדיין קשר. היה לנו קשר נפשי חזק, הרמתי אליו כמה טלפונים באמצע לראות שהכול בסדר אתו. אז כבר לא עבדנו באותו מקום. הקשר חודש רק כשהוא החליט לעזוב את הקשר עם אשתו. בעת הנתק היו לנו רק כמה שיחות בודדות, לא היה מפגש".

ובכן, עולה מהאמור כי החל קשר אישי ואינטימי מוקדם בין הנתבע לעדה, הקשר נותק בשנת 2011, ואולם לא לגמרי, אלא נמשך "על אש קטנה" אף לאחר מכן, עד שחודש בשנית באופן מלא.

הרושם המסתמן לאור כל האמור לעיל

למעשה, בית הדין כבר חווה דעתו באשר לרושם הכלי שנוצר, וכך נאמר בהחלטת בית הדין מיום כ"ב בסיוון תשע"ו (28.6.16):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ובכן, למעשה עולה כי בעת תקופת חי הנישואין, הנתבע קיים קשר אישי, כולל יחסי אישות, עם העדה. אמנם ייתכן שבשלב מסוים הקשר נפסק, אך חודש לבסוף, בעת הפירוד או קודם לו. בשלב ההפסקה, היה קשר טלפוני. לטענת העדה, היה זה קשר קל וביוזמתה. אין לשלול את האפשרות כי קשר זה ש"נשף בערפו" של הבעל, ריחק אותו לבסוף מאשתו. ברם, לבעל טענה קשה באשר להעדר יחסי אישות עם אשתו במשך כמה שנים. האישה מכחישה, טוענת שהכול היה בסדר, אף שטוענת שהבעל הוא זה שלא הסכים לקיים יחסי אישות ללא אמצעי מניעה. נראה שלא יהיה ניתן לברר עובדה זו לאשורה באופן מוחלט, ללא הצעה לבדיקת הצדדים במכונת אמת, ככל שהצדדים יסכימו לכך. אף הבדיקה, אם תבוצע, לא עליה תקום ותיפול כל ההחלטה, אך בהחלט תהיינה לתוצאות הבדיקה השפעה מסוימת על החלטה זו.

ובכן, לאחר ראיית התמונה הכללית, הרושם הנוצר הוא שאכן הנתבע החל בקשר עם הגב' [ר'] עוד בעת נישואי הצדדים, בשנת 2001, הקשר התגלה לתובעת, היא מחלה לו לאחר תהליך, אך נראה כי אף על פי שניסתה למחול, לא הצליחה ממש להפנים את המחילה, כמו שאמרה בדיון המצוטט בהחלטה מיום י"ח באדר ב' תשע"ו (28.3.16) "עשיתי הכול בבית, כולל ארוחות משפחתיות עם משפחתו שלא סבלו אותי, אף על פי שלא יכולתי לסבול אותו אחרי הבגידה" ומאז נוצר קרע פנימי שעד סוף דרכם המשותפת לא התאחה. לצדדים בת ילידת 2008, ולטענת הנתבע, מאז הלידה התובעת לא קיימה עמו כמעט יחסי אישות. האישה מכחישה טענה זו. בית הדין אינו יכול לדעת באופן מדויק את מצב הזוגיות שבין הצדדים מאז לידת הבת ועד שנת 2011, זאת אף לאור סירובה של התובעת להיבדק בפוליגרף (אך נציין כי אף לפני הלידה הצדדים היו בטיפול זוגי, כך שהקשיים החלו עוד קודם לאי קיום יחסי אישות לטענת הנתבע), אולם מאז שנת 2011, לבית הדין מסתבר כי התובעת כנראה לא קיימה יחסי אישות סדירים עם הנתבע, אף בשל הקרע הנ"ל, וזה מה שדחף שוב את הנתבע לחדש את הקשר עם הגב' [ר'] (וכמאמר הבעל בדיון מיום י"ט בכסלו תשע"ו (1.12.15) – "נדחפתי לבגידה שלא מרצוני") בשנת 2014. כך שהדברים שלובים זה בזה – האשמות הנתבע לאי יחסי אישות מצד אשתו בחלק מהתקופה הנטענת שלובות בבגידתו הראשונה, ושניהם משתלבים ומובילים לבגידתו השנייה שהביאה למעשה לקרע הסופי ולגירושין.

תוספת נימוקים הלכתיים

להלן נתייחס לטענותיו של הנתבע כדי להיפטר מחיוב כתובה. עיקר טענותיו היו שהאישה לא קיימה עמו יחסי אישות יותר מפעמיים בשבע שנים, ודבר זה גרם לו לטענתו להתקרב לנטענת שאָתה הוא חי עד היום.

כדי להוכיח את טענתו ביקש הבעל להיבדק בבדיקת פוליגרף והאישה סירבה. טוען הבעל שסירוב האישה הוא הוכחה שהוא דובר אמת.

ונראה כי אין בטענה זו של הבעל לאי קיום יחסי אישות כדי לפטרו לגמרי מחיובו לכתובת אשתו, ונבאר.

מובא בשו"ע (אבן העזר סימן עז סעיף ב) וזו לשונו:

האישה שמנעה בעלה מתשמיש, היא הנקראת מורדת, ושואלין אותה מפני מה מרדה, אם אמרה "מאסתיהו ואיני יכולה להיבעל לו מדעתי", אם רצה הבעל לגרשה – אין לה כתובה כלל.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

והוסיף הרמ"א :

ודוקא שמבקשת גט בלא כתובה, אבל אם אומרת "ייתן לי גט וכתובתי" – חיישינן שמא נתנה עיניה באחר, ויש לה דין מורדת ד'בעינא ומצערנא ליה'.
וישנם הלכות וכללים באשר לאישה המורדת בבעלה, כאמור בשולחן ערוך שם.

כך שגם אם נקבל את הטענה של הבעל כי האישה לא קיימה עמו יחסי אישות יותר מפעמיים בשבע שנים, אין הצדקה לקיום קשר מצדו עם אישה אחרת.

התראות והכרזות – כדי לקרותה מורדת או כדי להחזירה למוטב

בשולחן ערוך נפסק שאין לאישה דין מורדת עד לאחר התראות והכרזות בסדר מסוים כפי האמור שם. ויש לחקור מה המטרה של אותן הכרזות והתראות. האם תפקידן לברר לנו שלא מדובר בצעד בלתי מחושב של האישה הנובע מתוך מניעים רגועים, אלא היא אכן מורדת במודע ומטרתה לצער את בעלה, ורק אז יש להפסידה כתובה, או שמא מטרת ההכרזות וההתראות לנסות ולתקן את המצב ולהשיב את האישה ממרידתה, ונסות לשנות את דרכה כדי שתחזור לחיות בשלום עם בעלה, ורק לאחר שנכזבה תוחלטנו לתקן את המצב, והצדדים הולכים לקראת פירוד, אזי יפסידו לה את כתובתה.

אם נאמר כמו הצד הראשון, שההכרזות מטרתן כדי שנדע שהיא מורדת במודע, אזי מובן שאם היא מורדת בבעלה י"ב חודש זהו סימן ודאי ומוחלט שאכן מרידתה אינה נובעת מגחמה רגועית, אלא היא מורדת במודע ואפשר להפסידה כתובתה. אך אם נאמר שהמטרה היא לנסות לשכנע את האישה לחזור לחיות בשלום עם בעלה, הרי גם אם עברו י"ב חודש, אי אפשר להפסידה כתובתה אם לא נקטנו תחילה בצעדים שקבעה ההלכה, היינו ההתראות וההכרזות, כדי לנסות תחילה לתקן את המצב.

ונראה שנחלקו הפוסקים בצדדי חקירה זו. הבית יוסף והב"ח ועוד פוסקים הבינו שהליך ההכרזות וההתראות נועד לשכנע את האישה לשוב לחיות בשלום עם בעלה, ולכן אף אם עברה תקופה ארוכה והיא במרידתה, אי אפשר לוותר על הליך ההכרזות וההתראות. אולם הט"ז הבין שהליך זה נועד להבהיר את צעדיה של האישה, ואם ברור לנו שהיא מורדת במודע, כגון שחלף זמן רב מאד בו היא עומדת במרידתה, הרי אף אם לא בוצע ההליך של התראות והכרזות, אפשר לקבוע כי יש לה דין מורדת ויש להפסידה כתובה.

הפוסקים ברובם הכריעו כהבנת הב"ח והב"י שתקנת י"ב חודש באה בנוסף לצורך בהכרזות והתראות.

עיין בחוט המשולש (להגר"ח מוואלאז'ין זצ"ל סימן ב) שכתב וזו לשונו :

ומכל מקום לפי עניות דעתי דדוקא אם עמדה בדין עם הבעל אבל אם לא עמדה עמו בדין נראה דודאי יכולה לחזור בה ואם כן אם מת הוא, גובה כתובתה מן היורשים (ומתוך דברי השאלה לא נתברר לי גופא דעובדא אם עמדה עמו בדין ומשמעות דורש אני שזה חצי שנה שעמדה עמו בדין) ואם נראה לבית הדין שיש ערמה בדבר וטענתה שקר, לכאורה נראה בכהאי גוונא איבדה הכול אף בלא הכרזה. אבל מדברי האחרונים ובפרט מדברי הב"ש בקיצור דינא בסמוך דין ב' נראה דדינה כמורדת דמצערנא ליה ממש, ולא הפסידה כתובתה בלא הכרזה, ואם כן בנדון דידן גובה כתובתה כיון שמת קודם שהכריזו עליה, ואם אין נראה ערמה רק שאין אמתלא מבוררת לברר,

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לכאורה יש לומר שבנידון דידן הואיל ואם היה בעלה רוצה לגרשה היתה יכולה לתבוע כל מה שהכניסה בממה נפשך, דאם טענתה אמת – צריך להחזיר לה את שלה על פי דינא דמתיבתא, ואם טענתה שקר – הרי לא הכריזו עליה ולא הפסידה כלום, אם כן הוא הדין אם מת גובה מן היורשים מה שהכניסה ואם כן תפסיד באין ערמתה מבוררת יותר משערמתה מבוררת.

וכן פסק הרמ"ע מפאנו (סימן ב) וזו לשונו:

כי אמנם המצערות צריך להכריז עליה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ארבע שבתות רצופות וישלחו להתרות בה לפני הכרזה ולאחריה, ושוב נמלכים בה הדיינים עצמם שלא על ידי שליח כדברי הר"ן, ואם לא תשמע אליהם אז יכתבו לו עליה אגרת מרד כדין וכהלכה, ובלי שמירת כל הסדר הזה אינה מפסדת כלום, והני מילי נמי כשהקפיד הבעל וקבל לפנינו עליה.

ובהמשך כתב:

והנה ראיתי מגדולי הדור מי שחשב להפריז את המידה על העלובה הזאת ואמר כי לאישה שמרדה על בעלה בשב ואל תעשה בלבד אולי יש תקוה שעל ידי התראה והכרזה תשוב ותתפייס, אבל כיון שהתריסה כולי האי – ודאי לא תשמע לקול מוריה, ואטרוחי בי דינא בכדי להכריז ולהתרות לא מטרחינן. ולנו בפשיטות תשובתו בצדו, שזה כלל גדול בתורה: אין עונשין אלא אם כן מתרין, ועוד דבריו אלה הנה הנם חידוש הלכה אחר סוף הוראה כי אין להם עיקר בגמרא ולא בתקנות הגאונים ולא בהסכמות הקהילות ולא בשום מנהג, ואין גם אחד מן הפוסקים שזכר מכל זה כלום, ואם באנו להפסידה כתובתה באומדנא בעלמא ואנן הדיוטות אנן האם עדיפנן אפילו מנשיא שבארץ ישראל שאין כוחו יפה אלא בקנסות המפורש בתורה ובגמרא – לא תהא כזאת בישראל!

וכן כתב הלחם רב (תשובה נב) וזו לשונו:

עוד טעם להפסידה כתובתה וכו' והיא מורדת וכו' ואם כן, אם בנדון דידן, דדמי לבעינא ליה ומצערנא ליה, היה כאן המלכה והכרזה, ודאי אין להוציא מיד הבעל הכתובה, כיון דאיכא מאן דאמר דמפסדת אפילו בלא שיהוי שנים עשר חודש, אבל אם אין כאן המלכה והכרזה, אין להפסידה כתובתה.

הרי הכריעו האחרונים כי ללא התהליך של התראות והכרזות אין להפסידה כתובתה כלל.

וכן בפד"ר (כרך ו עמודים 32-53) הכריעו ברוב דעות כי אין להפסידה ללא התראות והכרזות כלל, והכריעו ששיטת הט"ז היא דעת יחיד שלא התקבלה להלכה.

כך שבנידון דידן, שלא נעשו התראות והכרזות, אין להפסידה כתובתה לגמרי בטענה זו.

מי נאמן בוויכוח שבין הבעל לאישה בענייני אישות

עוד יש לדון, כשישנה הכחשה בין הבעל לאישה על מספר הפעמים שהם קיימו יחסי אישות, שלדעת הבעל היה זה פעמיים בשבע שנים והאישה הכחישה ואמרה פעם אחת שזה היה על בסיס חודשי ופעם אמרה שהקשיים נבעו ממנו ופעם אמרה שזה לא היה פעמיים בשנה, עד שלבסוף אמרה שהיה על בסיס חודשי, למי יש להאמין.

ואחר העיון נראה שבאופן שהבעל טוען שבגלל האישה אין כלל יחסי אישות והאישה מכחישה טענתו, יש לחלק בין מקרים שונים:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

- א. האישה טוענת שיש יחסי אישות סדירים כפי גדרי ההלכה בסימן ע"ו.
- ב. האישה טוענת שיש יחסי אישות אמנם היא מודה שאינם כפי העונה שקבעה ההלכה, אך אינה מורדת בצורה גורפת מתשמיש ואין הבעל מאוס בעיניה.
- ג. האישה מודה שאכן אין יחסי אישות בין הצדדים אלא שהיא טוענת שזה בגלל הבעל.

האישה טוענת שיש יחסי אישות סדירים כפי דרישת האיש

כתב השו"ע סימן ע"ז סעיף ד' וזו לשונו:

איש ואשתו שבאו לבית דין, הוא אומר זו מורדת מתשמיש, והיא אומרת לא כי אלא כדרך כל הארץ אני עמו, וכן אם טענה היא ואמרה שהוא מורד מתשמיש, והוא אומר לא כי אלא כדרך כל הארץ אני עמה, מחרימין תחלה על מי שהוא מורד ולא יודה בבית דין, ואחר כך, אם לא הודו, אומרים להם התייחדו בפני עדים. נתייחדו ועדיין הם טוענים, מבקשים מן הנטען ועושין פשרה כפי כח הדיין.

והביא הבית שמואל את קושיית הדרישה שהקשה, מה ההבדל בין הטענות המוכחות הללו שאין לאישה נאמנות, לבין הטענות המוכחות שבסימן קנ"ד, שם מבואר (סעיפים ו, ז ו"ד) שיש לאישה נאמנות מוחלטת, הן לעניין אם טוענת שאין לו גבורת אנשים, הן לעניין אם טוענת שאינו יורה כחץ והן לעניין שנאמנת לגבי מספר ההפלות שהיה לה.

וזה לשון הבית שמואל (ס"ק לב):

ובפרישה הקשה ממה שמצאנו בסימן קנ"ד בטענה אין לו גבורת אנשים היא נאמנת משום דהוא יודע אם היא משקרת אינה יכולה להעזיז ותירץ שם היא נאמנת לאו לענין ממון אלא דצריך להוציאה. ובתשובת רש"ך (ס"ג סי' ס"ב) תירץ דוקא טענת גבורת אנשים נאמנת דאינה יכולה להעזיז לטעון כן, וחזקה אינה יכולה להעזיז טענה כזו מסייע לה, מיהו בסימן פ"ה כתבתי בשם המגיד אפילו בטענת ממון אמרינן אינה יכולה להעזיז.

תירץ הפרישה שהאישה נאמנת כאשר הנידון הוא לא נידון ממוני וכפי כל המקרים שבסימן קנ"ד, אך כאשר הנידון הוא נידון ממוני אינה נאמנת.

הבית שמואל עצמו מביא את תירוצו של הרש"ך שתירץ שהאישה נאמנת כיון שיש לה חזקה המסייעת לה והיא "חזקה אין אישה מעיזה פניה בפני בעלה", וחזקה זו קיימת כאשר היא טוענת נגדו שאינו יכול לבוא עליה וכו' שאם שקר הדבר, צריך עזות כדי לטעון כן, ומכיוון שיש חזקה שאינה מעיזה, נאמנת, אך חזקה זו אינה יכולה לעזור אם בטענתה היא רוצה להוציא ממון, שהרי חזקת הממון של הנתבע מסייעת לו, ואין חזקתה עדיפה מחזקתו.

הבית שמואל לא מקבל את תירוצו ואת הסברו זה של הרש"ך כי לשיטתו – גם נגד חזקת ממון חזקתה מועילה ועדיפה על פני חזקת ממון שלו, ועל כן לכאורה עדיין לא מובן מה ההבדל בין המקרים? מדוע שונה הדין בהכחשות שבין הבעל לאישה מי מורד או אם בכלל היא מורדת מהמקרים שבסימן קנ"ד.

ותירץ הדגול מרבבה שם וזו לשונו:

עיינן שם ס"ק ל' מיהו אף על פי כן לא קשה מידי דשם הוא להחזיק מה שבידה, אבל להוציא הכתובה שהבעל מוחזק – שפיר תירץ הפרישה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הרי שחילק הדגול מרבבה שחזקה אין אישה מעיזה בפני בעלה מועיל להוציא ממנו את מה ששייך לה, אך לא להוציא ממנו את כתובתה שהוא חוב בעלמא והממון אצלו.

יוצא מדבריו שבכל ויכוח שבין הבעל לאישה שמטרת האישה להוציא ממון מבעלה עבור הכתובה, אינה נאמנת, אך בכל המקרים שבהם מטרת הוויכוח להוציאה מבעלה, הרי היא נאמנת, שהרי "חזקה אין אישה מעיזה פניה בפני בעלה".

ועל כן בנידון דידן, שהבעל טוען הרי היא מורדת מתשמיש והאישה מכחישה דבריו לגמרי, אם הנידון הוא חוב הכתובה, אין לה את הנאמנות שיש לאישה בסימן קנ"ד.

האישה טוענת שאינה מורדת אך מודה שהיחסים מתקיימים לעתים רחוקות

האם אשה שמודה שיחסי האישות נדירים, תידון כמורדת. הנידון הנ"ל הוא נידון עקרוני, ושלושה צדדים בחקירה זו. האם כדי להגדירה כמורדת די שנמנעת מלשמש כפי דרישת הבעל. או שמא אין דרישת הבעל קובעת, אלא הגדרת מורדת היא כל שנמנעת מלשמש כפי העונה האמורה בסימן ע"ו, או שמא כדי להגדירה כמורדת צריך שתסרב לגמרי ליחסי אישות עם בעלה וכל שימשה עמו אף לעתים רחוקות כבר יצאה מגדר של מורדת.

הנה קבע המהרי"ט (חלק א סימן ה) מסמרות בעניין זה וזו לשונו:

דהא ודאי לא משעבדה ליה בכל שעה אם היא אינה רוצה שלא מצינו מורדת אלא באומרת מאיס עלי או מצערנא ליה אבל אם היא טוענת בעונה האמורה בתורה הטיילין וכו' נראה דלא כייפי לה שאינה שבויתת חרב להזדקק לו בכל שעה.

מבואר בדבריו שכל עוד והיא נוהגת כאמור בשו"ע סימן ע"ו שוב אינה מורדת, אף אם מסרבת לדרישת הבעל לתדירות גבוהה יותר. מאידך, כל שאינה נוהגת כאמור בשו"ע סימן ע"ו הרי היא מורדת, אף שלעתים נדירות התקיימו יחסי אישות בין הצדדים.

האישה מודה שכלל אין יחסי אישות, אך טוענת שהבעל אשם

מה הדין באופן שהאישה מודה לטענת הבעל על העדר יחסי אישות אלא שהיא טוענת שהבעל הוא האשם בכך. מקרה זה מובא במב"ט (חלק א סימן רסז) וזו לשונו:

תשובה מה שכתב הרמב"ם (פרק יד מהלכות אישות) איש ואשתו שבאו לבית דין הוא אומר זו מורדת כו' מחרימין כו' נראה לי דהוא הדין בנדון זה שמכחישים זה את זה, זה אומר ממנה וזו אומרת ממנו דמחרימין בתחלה על מי שהוא מורד ולא יודה בבית דין דאף על גב דהתם אחד מהם אומר לא כי אלא כדרך כל הארץ אני עמו, והכא בנדון זה כל א' אומר אתה הוא המורד, סוף סוף הכחשה יש ביניהם, והאי הכחשה יותר חזקה מאותה הכחשה, ולכן מחרימין ביניהן בתחלה על מי שהיא מורד ולא יודה בבית דין.

הרי שגם בוויכוח שבין האישה לבין הבעל מי הוא המורד, גם יהיה דינו כדין כל הכחשה שביניהם שהדין הוא שיחרימו את מי שלא יודה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ספק מורדת

והנה, בכל מקום שבו יש ספק אם האישה מורדת או לא, מבואר שיש להחרים על מי שאינו מודה, ולאחר שהחרימו ואף אחד לא מודה, הואיל והאישה מוחזקת בכתובתה, גובה כתובתה.

כן פסק החזו"א (אבן העזר בסימן קנד ס"ק כה) וזו לשונו:

והיינו טעמא, דמדינא אף על גב דמורדת, לא הפסידה כתובתה, דחכמים תיקנוה כחוב גמור, אלא מורדת קנס חכמים להפסידה, וכל שטוענת קים לי ומיפטרא בדין, לא חשיבא מורדת ואין ראוי לקונסה, וממילא לא הפסידה.

כלומר היות שחייב הכתובה הוא חוב גמור אי אפשר להפסידה ללא ראייה והכרעה ברורה שהיא מורדת.

והביא שם גם כן את דברי הרדב"ז (חלק א סימן שסד) וזו לשונו:

תו דלא אמרינן בכהאי גוונא לא מפקינן ממונא מספיקא, כיון שהחוב הוא מבורר צריך שלשון המחילה יהיה גם כן מבורר ושמור.

ואמנם מצינו אחרונים שלא פסקו כך, כגון מה שכתב הלחם רב בסימן נ"ב שאם יש מחלוקת בין הפוסקים אם עברו ארבעה שבועות והפסידה את כתובתה או לא, הרי היא הפסידה את כתובתה.

אך כבר הובהר בפד"ר הנ"ל כי יש לחלק בין המקרים וזו לשונו:

אולם, יש לומר שאין כל מחלוקת בדבר בין הרדב"ז והלחם רב כי יש הבדל רב בין אם הספק הוא בעצם מעמד המורדת, ובין אם היותה למורדת הוא ודאי, והספק הוא רק בתנאים להפסיד הכתובה. כי אם הספק הוא על מעשיה של האישה אם הם מהווים מרידה, או שהספק הוא אם נעשו לה משפטי המורדת כגון הכרזה אם לאו, או שספק הוא אם יש צורך בעשייתם אם לאו, הרי הספק הוא אז בעצם הוויית המורדת כי ייתכן שאין לה כלל דין מורדת, ולכן אין להחיל עליה מספק את ההלכות אשר מעמד זה מחייבן, ואין לפטור את הבעל מחיובו הברור, כשסיבת הפטור היא בספק, אבל אם הספק הוא רק בדבר השהיית י"ב חדש, והיינו אחרי שכבר נעשו בה כל משפטי המורדת, או במקום שאין צורך בעשייתם, וכבר נקבע דינה למורדת ודאית, הרי הסיבה לפטור מטעם מורדת קיימת כבר, והספק אינו אלא אם כבר הגיע הזמן להחלת הפטור למעשה, או שטרם הגיע, אז אין להוציא מספק מיד הבעל כי אף שהחייב הוא ברור, הרי מאידך גם עצם הפטור כבר ברור הוא.

כלומר אם ברור שהיא מורדת אלא שיש ספק אם מולאו כל התנאים לקרותה מורדת, יש להפסידה כתובה מספק, אך אם לא ברור כלל שהיא מורדת, אין להפסידה מספק את כתובתה.

והנה אין הספק במקרה דנן האם מולאו התנאים לקרותה מורדת אלא האם היא בכלל מורדת. לא ברור דיו אם היו יחסים ביניהם פעמים בשבע שנים כפי שטען הבעל או בתדירות חודשית כפי שטענה האישה. כן לא ברור מי מנע את היעדר היחסים – האם הבעל, כטענת האישה, או האישה, כטענת הבעל. כן לא ברור האם היו יחסים סדירים, כשכבר היו, כפי שההלכה מצפה מבני זוג, או רחוק מכך, כך שבנידון דנן הספקות הם רבים.

בשל כך, לכאורה היה צריך לפסוק שכיון שהיא מוחזקת בחיוב הכתובה וכדברי החזו"א לעיל, וכפי שהוכרע לעיל, הבעל חייב בכתובתה, שהרי לא קדם למקרה זה כל התראות או

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הכרזות כלשהן, כך שאי אפשר להכריז עליה כעל מורדת, הן משום שלא קוימו כל התנאים לדעיל והן משום שישנם ספקות אמתיים, בהתבסס על טענותיהם, אם בכלל אפשר לקרותה מורדת ולהפסידה כתובה.

פסיקת כתובה לאחר הגירושין

אלא שכדי לא לעכב את הליך הגירושין, ועל פי הצעת בית הדין, התובעת והנתבע קבלו בקניין את פסיקת הכתובה על פי שיקול דעת רחב של בית הדין.

משמעות הדברים היא שכיון שעקרנו את חיוב הכתובה מהמקור והלבשנו עליו לבוש של חוב רגיל שיווצר, אם ייווצר על פי הכרעת בית הדין, הרי ששוב אין צורך בהכרזות ובהתראות ההכרחיים להפסד כתובה של מורדת, ושוב יש לדון האם במעשיה היא נחשבת למורדת או לא גם ללא התנאים המקדימים.

זאת ועוד, חובת ההתראות וההכרזות הן חובות המוטלות על בית הדין, וכאשר בית הדין דוחה את פסיקת הכתובה עד לאחר הגט הרי הוא ויתר על הצורך בתנאים אלו על פי הסכמת האישה, והוסמך על ידה להכריע רק על פי מעשיה אם היא מורדת ומפסדת כתובתה או לא.

פשרה בחרם ובשבועה

הכלי שיש לנו כבית דין להכריע בספקות אלו הוא, כפי המבואר בשו"ע המובא לעיל, להחרים את מי שאינו מודה או את מי שאינו דובר אמת, ולחלק מהשיטות אף אפשר להשביע, עיין בחלקת מחוקק סימן ע"ז ס"ק ל"א וזו לשונו:

מחרימין תחלה. נראה דהרשות ביד בית הדין להשביע הנטען כפי ראות עיניהם.

ההחרמה והשבועה איננה כלי מקובל ופרקטי בבתי הדין, ועל כן יש לנו לעשות מה שנהוג לעשות בכגון דא לילך על דרך הפשרה.

מובא בשו"ע (חושן משפט סימן יב סעיף ב), וזו לשונו:

ואם בית דין חייבו שבועה לאחד מהם, רשאי הבית דין לעשות פשרה ביניהם כדי להפטר מעונש שבועה.

כלומר, בכל מקום שיש חיוב שבועה ניתן לפשר בין הצדדים כדי להפטר מעונש שבועה, ועיין שם בפתחי תשובה (ס"ק ג) בשם תשובת שבות יעקב (חלק ב סימן קמה) שפשרה היא בשיעור של עד שלישי, וכן מובא בפתחי תשובה (חושן משפט סימן סא ס"ק ד) בשם תשובת הרשד"ם שיעשו פשרה קרובה לדין, ומובא שם ששיעורו הוא הנחת שלישי.

וכן הכריעו בפד"ר (חלק ב עמוד 297) וזה לשונם:

ברם בית דין מצווים למנוע מחיוב שבועה בכל מידה אפשרית ויש להם רשות גם לעשות פשרה בין הצדדים כדי להיפטר מעונש שבועה, ולכן גם בנדוננו, יש לעשות פשרה הקרובה לדין כדי למנוע שבועה או קבלת חרם, היינו שלישי פחות ממה שזכאי על פי דין או פחות מזה – הכול לפי ראות עיני הדיין. ומכיוון שלפי הנימוקים הנ"ל הדין נוטה לזכות התובע, לכן יש לעשות פשרה באופן של ניכוי שלישי מהסך המגיע לתובע.

מבואר ששיעור שלישי הוא לא רק כדי למנוע שבועה אלא אף למנוע חרם כבמקרה דנן.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מסקנה

לאור כל המתואר ולאור העובדה כי הצדדים הסמיכו בקניין את בית הדין לפסוק בתביעת הכתובה על פי שיקול דעתו, כמתואר בפתח הדברים, ולאחר הפעלת שיקול דעת רחב בנסיבות התיק בפרטיו, וערכי הכתובות הנהוגות, בית הדין מחליט לחייב את הבעל בכתובת אשתו בסך 70,000 ש"ח.

סך זה ישולם לתובעת במסגרת ההתחשבות הסופית שביניהם, בדרך של תשלום ישיר או בדרך של קיזוז.

לסיום נזכיר האמור בסיומה של החלטת בית הדין מיום י"ט בכסלו תשע"ו (1.12.2015):

בכל מקרה, בית הדין רושם לפניו את הצהרת באת כוח האישה כי ככל שתיפסק כתובה היא לא תתבע איזון זכויות כספיות בבית המשפט, ולפחות בגובה הכתובה שתיפסק, וזאת לאור הפסיקה המקובלת בבתי הדין כי לא ניתן לגבות כתובה יחד עם קבלת זכויותיו הכספיות של הבעל, כפי הצהרת באת כוח האישה בדיון.

כך שאם יתברר כי הנתבע חויב סך מסוים לתובעת במסגרת איזון זכויות, מוניטין נכסי קריירה וכד', בית הדין ישקול לקזז החיוב מסך הכתובה שנפסק.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ח במרחשוון התשע"ז (29.11.2016).

הרב אברהם דב זרביב

הרב דוד גרוזמן

הרב יצחק אושינסקי — אב"ד